

UPPDATERAD
Mars 2021

KARLSTADS KOMMUN

PLAN FÖR IDROTTE N I KARLSTADS KOMMUN

Typ av styrdokument

Omfattar (vem styrdokumentet gäller för)	Kultur- och fritidsförvaltningen
Beslutsdatum	2021-03-24
Beslutande instans	Kultur- och fritidsnämnden
Diarienummer	KFN/2017:34
Styrdokumentets giltighet	Tills vidare (revideras årligen)
Revidering	
Ersätter	Plan för idrotten i Karlstads kommun 2014–2018
Dokumentansvarig	

ANVISNING

Regler inriktade på metod och tillvägagångssätt. Fokuserar på utförande av en viss åtgärd, sätter gränser och förbjuder vissa beteenden.

HANDLINGSPLAN

Visar konkret hur ett visst uppdrag ska genomföras och följas upp genom att specificera åtgärder, tidplan och ansvar.

PLAN

Utgår från politisk styrning och beskriver vad kommunen vill uppnå inom ett visst område. En plan är planerande och framåtsyftande, här beskrivs önskad förändring och utveckling i form av insatser, men utan att specificera utförande eller metod. Kan innehålla mål.

POLICY

Uttrycker ett övergripande förhållningssätt i form av principer och inriktningar. Kortfattad styrning för bedömning och agerande i olika frågor. Nära kopplad till normer och värderingar.

RIKTLINJE

Vägledning som anger ramarna för handlingsutrymme i en viss fråga. Syftar till att skapa en gemensam norm för ett önskat beteende: som en slags handbok.

VERKSAMHETSPLAN

Visar konkret hur verksamheten ska fullgöra sitt uppdrag och uppfylla målen under ett visst år utifrån givna budgetramar. Kan innehålla mål.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	3
PLANENS SYFTE	4
UTGÅNGSPUNKTER.....	4
UPPFÖLJNING OCH GENOMFÖRANDE	5
KARLSTADS KOMMUNS STRATEGISKA PLAN	5
IDROTTSRÖRELSENS MÅL 2025	7
BARNKONVENTIONEN.....	7
PLANENS UTVECKLINGSOMRÅDEN	7
PERSPEKTIV PÅ IDROTT	8
RÖRELSEFÖRSTÅELSE.....	8
FORSKNING	8
DEN ORGANISERADE IDROTTENS UTMANING.....	8
KOMMUNENS ROLL	9
UTVECKLINGSOMRÅDE 1 – EN INKLUDERANDE IDROTT FÖR ALLA.....	10
FOLKHÄLSA PÅ LIKA VILLKOR.....	10
JÄMSTÄLLDHET	10
SAMVERKAN FÖR FRAMTIDENS IDROTTSORGANISATION	11
FYSISK AKTIV I OCH UTANFÖR EN FÖRENING	11
EN GOD BARN- OCH UNGDOMSIDROTT	12
TILLGÄNGLIGA OCH STIMULERANDE ANLÄGGNINGAR OCH MILJÖER	13
UTVECKLINGSOMRÅDE 2 - IDROTTEN SOM UNDERHÅLLNING, UPPLEVELSE OCH INSPIRATION	14
KARLSTAD SOM MÖTES- OCH EVENEMANGSSTAD	14
ELITIDROTT SOM INSPIRATION OCH TILLVÄXTMOTOR	14
UTVECKLINGSOMRÅDE 3 - SAMVERKAN FÖR KVALITET OCH KUNSKAP	16
DEFINITIONER.....	17
REFERENSER	20

PLANENS SYFTE

Karlstads kommuns vision ”Ett bättre liv i solstaden” visar vart vi ska färdas tillsammans och ger en gemensam bild av vår framtid. Karlstad ska vara en attraktiv kommun där människor väljer att leva, verka, bo och utvecklas. Ett stort utbud av aktiviteter ska ge möjlighet till ett aktivt fritidsliv som bidrar till livsglädje. Den som gillar sport- och idrottsliv ska ha mycket att välja mellan både som publik och utövare.

Denna idrottsplan ska ge stöd och vägledning i Karlstads kommuns arbete att, tillsammans med idrottsrörelsen, skapa en idrott som är till för alla Karlstadsbor. Den visar också kultur- och fritidsförvaltningens viljeriktning och vilka prioriteringar som måste göras för att förvaltningens arbete ska bidra till att uppfylla visionen om ett bättre liv i solstaden.

Planen innehåller tre utvecklingsområden, som anses vara viktiga för att utveckla idrotten. Genom fokus på utvecklingsområdena ska det bli tydligare, både internt och externt, att kommunen vill skapa en inkluderande jämställd idrott och ge möjligheter till fysisk aktivitet för alla Karlstadsbor.

UTGÅNGSPUNKTER

Karlstads kommuns nya plan för idrott har sin utgångspunkt i kommunens strategiska plan, kultur- och fritidsnämndens mål, den nationella idrottspolitiken och Riksidrottsförbundets strategiska plan för idrotten, "Strategi 2025". Planen vilar på tre grundstenar; folkhälsa, folkrörelse och underhållning, vilka är hämtade från den nationella idrottspolitiken, som finns beskriven i regeringens proposition 2008/09:126 ”Statens stöd till idrotten”.

Folkhälsa innebär att idrotten, på flera olika vis, bidrar till en god hälsa för många människor och att det därför finns ett värde i att stötta sådan verksamhet. God hälsa uppnås bland annat genom fysisk aktivitet, som är ett inslag i all idrott. Med aktivitet vinnas många fysiska och psykiska hälsofördelar.

All idrott, både oorganiserad och organiserad, bidrar till folkhälsa. Organiserad föreningsidrott bidrar även i hög grad med sociala faktorer som är viktiga för folkhälsan.

Folkrörelse i det här sammanhanget är först och främst den av Riksidrottsförbundet organiserade idrotten, som sker i landets idrottsföreningar. I Karlstad och Sverige läggs både mycket resurser och ett stort ansvar på ideella föreningar för att erbjuda ett brett utbud av fritidsaktiviteter. Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar med olika insatser för att föreningslivet ska kunna leva upp till de förväntningar som riktas mot dem, genom kompetenshöjande insatser men också riktade krav för att stimulera föreningslivet att utveckla sin verksamhet att vara tillgänglig för alla. En fri och självständig idrottsrörelse, som bygger på ideellt engagemang anses värdefull att stödja.

Idrottsrörelsen ska bedriva en bred verksamhet som genomsyras av jämställdhet och allas lika värde. Viktiga egenskaper inom idrottsrörelsen är också delaktighet och inflytande, som ger dess medlemmar en demokratisk fostran.

Underhållning är också en stor del av idrotten, men som inte erhåller samma statliga stöd som tidigare nämnda grundstenar. Kommersiell underhållningsidrott anses själv kunna finansiera sin verksamhet på den fria marknaden där den konkurrerar med andra aktörer, men kommuner kan vara med och dela på kostnader för anläggningar och arrangemang inom underhållningsidrott, tillsammans med andra involverade aktörer.

UPPFÖLJNING OCH GENOMFÖRANDE

Idrottsplanen revideras årligen. Aktiviteter för att uppnå planens utvecklingsområden tas fram i samband med förvaltningens verksamhetsplanering.

KARLSTADS KOMMUNS STRATEGISKA PLAN

Den strategiska planen hjälper Karlstads kommun att arbeta i visionens riktning och består av fyra prioriterade målområden. Inom varje målområde finns ett antal koncernövergripande mål. Idrotten bidrar framför allt till målområdet "En kommun för alla", men kan även bidra till övriga målområden.

Följande målområden, övergripande mål och nämndmål är styrande för planen för idrott:

KARLSTADSBORNA SKA TRIVAS OCH VARA STOLTA ÖVER SIN KOMMUN

Nämndmål:

- Alla kommunens invånare ska ha god tillgång till attraktiva och stimulerande miljöer som lockar både till kulturerfvelser, fysisk aktivitet och friluftsliv.

KARLSTAD SKA VARA BLAND DE BÄSTA BESÖKSMÅLEN I SVERIGE

Nämndmål:

- Föreningslivet ska ha goda möjligheter att bidra till ett varierat och hållbart utbud av upplevelser och arrangemang i Karlstads kommun.

KARLSTAD SKA VARA EN TRYGG KOMMUN

Nämndmål:

- Tryggheten för alla Karlstadsbor ska öka. Fokus ska ligga på arbetet med barn och unga.

KARLSTADSBORNA SKA HA ETT LIV FRITT FRÅN DISKRIMINERING

Nämndmål:

- Alla verksamheter, och verksamheter med stöd från kultur- och fritidsnämnden, ska aktivt motverka diskriminering.

TILLGÄNGLIGHETEN OCH MÖJLIGHETEN TILL DELAKTIGHET SKA VARA GOD

Nämndmål:

- Utbudet inom kultur- och fritidsförvaltningens verksamhetsområde ska tillgängliggöras anpassat för användarnas olika behov.

KARLSTADSBORNA SKA KUNNA LEVA ETT HÄLSOSAMT LIV

Nämndmål:

- Karlstads kommun ska initiera och delta i samarbeten med andra organisationer som bidrar till att främja Karlstadsbornas möjlighet att leva ett hälsosamt liv.
- Alla kommuninvånare ska ha möjlighet att utöva kultur, idrottsaktiviteter och friluftsliv organiserat eller på egen hand. Särskild vikt ska läggas vid inkludering och att ingen utsätts för diskriminering.

IDROTTSRÖRELSENS MÅL 2025

Idrottens gemensamma vision är "Svensk idrott – världens bästa". En välkomnande idrott som erbjuder aktivitet, glädje och gemenskap i en miljö där alla i demokratisk ordning kan vara med och påverka och ta ansvar för verksamhetens utformning. Där alla som vill, oavsett ålder och ambitionsnivå, ska kunna idrotta hela livet. För att nå denna vision har idrottsrörelsen beslutat om fem prioriterade utvecklingsområden:

- En ny syn på träning och tävling.
- Den moderna föreningen engagerar.
- Inkluderande idrott för alla.
- Jämställdhet för en framgångsrik idrott.
- Ett stärkt ledarskap.

BARNKONVENTIONEN

Karlstads kommun ska bidra till att öka kunskapen och stärka efterlevnaden av barnkonventionen i kommunens verksamhet och i den lokala föreningsidrotten. Särskilt fokus läggs på barnkonventionens fyra grundprinciper; barns lika värde, barnets bästa, barns rätt till liv och utveckling samt barns rätt att uttrycka sin åsikt och få den respekterad.

Karlstads kommun, i samarbete med Rädda Barnen och RF-SISU Värmland, erbjuder stödberättigade barn- och ungdomsföreningar i Karlstad utbildningen Trygg förening. Den ger verktyg för att motverka mobbning, diskriminering och kränkningar. Utbildningen ska inspirera fler idrottsledare till att diskutera och skapa verksamhet som är trygg och bra för barn.

All idrottsverksamhet för barn och unga, med stöd från Karlstads kommun, ska följa barnkonventionen som är svensk lag. Detta gäller även all idrott med statligt stöd. För idrotten innebär det att alla barn ska få vara med, att beslut som rör barn alltid ska se till barnens bästa samt att barns och ungas egna intressen och behov ska tillgodoses i verksamheten.

Vidare ska Karlstads kommun tillsammans med idrotten arbeta för att träning och tävling ska ske på barns villkor med fokus på positiva upplevelser och glädje. Karlstads kommun ska komplettera den organiserade idrotten och erbjuda alla barn och unga möjlighet till kontakt med olika idrotter och former av fysisk aktivitet.

PLANENS UTVECKLINGSOMRÅDEN

Karlstads kommuns idrottsplan är organiserad i tre utvecklingsområden som bidrar till Karlstads kommuns vision, den strategiska planen och kultur- och fritidsnämndens mål:

Utvecklingsområde 1 – En inkluderande idrott för alla.

Utvecklingsområde 2 – Idrotten som underhållning, upplevelse och inspiration.

Utvecklingsområde 3 – Samverkan för kvalitet och kunskap.

PERSPEKTIV PÅ IDROTT

RÖRELSEFÖRSTÅELSE

Rörelseförståelse (från engelskans ”Physical Literacy”) handlar om att få förutsättningar för att utveckla självförtroende, motivation och den fysiska kompetens som krävs för att kunna och vilja delta i fysisk aktivitet hela livet. En positiv start är viktig för fortsatt rörelseförmåga under resten av livet, oavsett om vi väljer att idrotta och träna för motion, tävling eller för elitverksamhet. Detta beskrivs på bilden på sidan 9.

Likaså är det viktigt att kunna börja med idrott eller fysisk aktivitet när som helst i livet, oavsett ålder eller ambitionsnivå. För att så många som möjligt ska ha möjlighet att fortsätta sitt idrottande även i vuxen ålder är det viktigt att Karlstads kommun arbetar för att idrotten ska vara öppen och tillgänglig för alla, oavsett ambitionsnivå. Med detta förhållningssätt ska Karlstads kommun bli en mer hälsosam och rörelsemedveten kommun vars invånare har mycket goda möjligheter till ett liv i rörelse, inom eller utanför den organiserade idrotten.

FORSKNING

I en rapport från Ungdomsbarometern och Centrum för idrottsforskning (En engagerad idrottsgeneration 2020) presenteras nya siffror kring barns och ungas idrottande. Rapporten konstaterar att allt fler väljer att lämna föreningsidrotten. Störst är nedgången bland den yngsta gruppen 7–12 år. Forskningen har svårt att peka på en specifik orsak till att deltagande minskar. Det är dock en tydlig trend inom flera idrotter och särskilt oroande om nedgången är bland de yngsta. Om den åldersgruppen slutar tidigt, eller kanske inte ens börjar att idrotta, kommer vi se negativa effekter fortsatt upp genom åldrarna.

Rapporten visar att ungdomar upplever det som allt viktigare att ha en sund livsstil och en god hälsa, så att barn och unga lämnar föreningsidrotten behöver inte betyda att de inte är fysiskt aktiva. Det är tydligt att konkurrensen om barn och ungdomars tid har ökat. Unga idag är mer värderingsstyrda än tidigare generationer och vill ha mer inflytande över hur den egna tiden spenderas.

DEN ORGANISERADE IDROTTENS UTMANING

Idrottsföreningarna erbjuder i de allra flesta fall en meningsfull och berikande fritid, i synnerhet för barn och ungdomar. Men föreningsidrotten har alltmer kommit att förknippas med en viss typ av idrottsträning, kopplad till tävling och prestation. Samtidigt har kostnader för deltagande i många fall ökat. Konkurrensen om barnens tid växer och alla vill inte träna på specifika dagar och tider eller spela matcher/tävla på helgerna. Det kommer nya generationer som vill göra saker efter sina behov och på platser och tider som passar dem. Sammantaget gör detta att många unga söker sig bort från den organiserade idrotten och väljer andra alternativ, som ger bättre möjlighet att träna på egna villkor.

KOMMUNENS ROLL

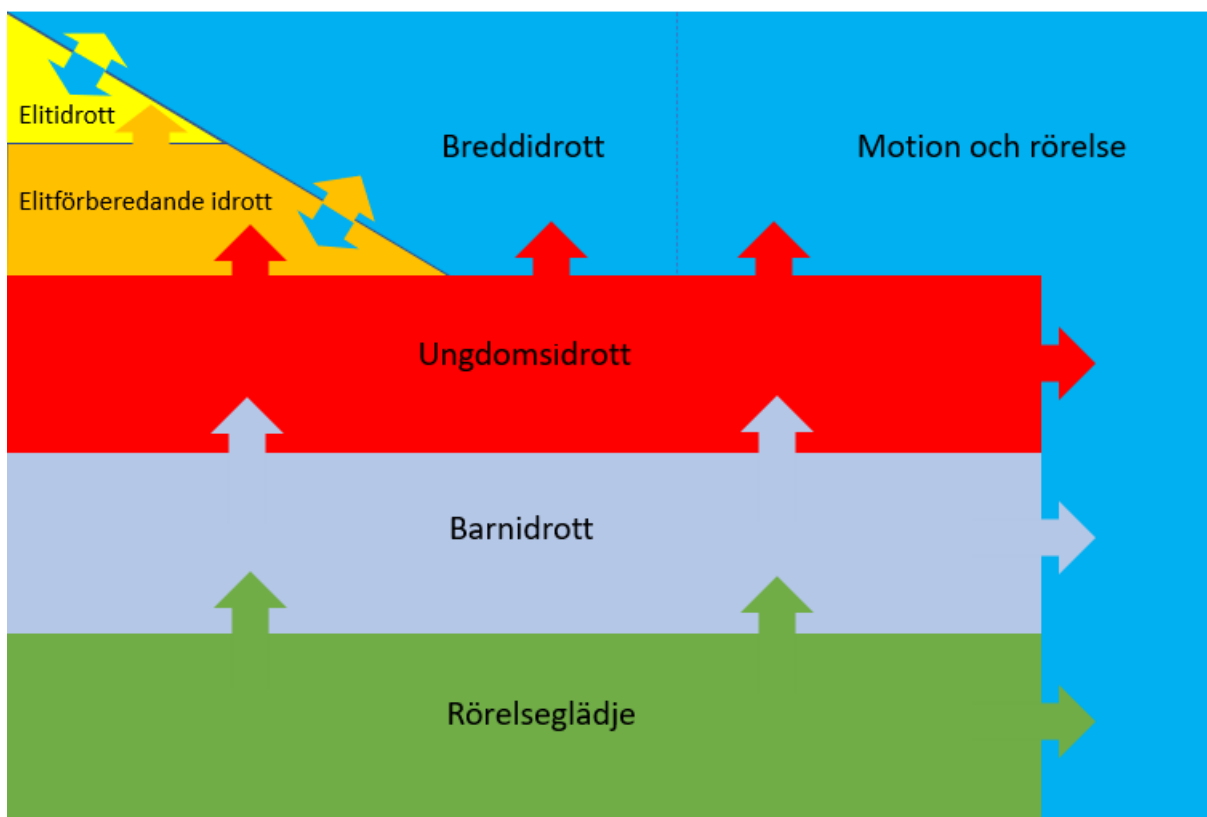
Med rörelse som utgångspunkt i samhällsplaneringen kan vi skapa möjligheter för barn, unga, vuxna och äldre att leva ett aktivt liv. Genom bostadsnära ytor som inspirerar till rörelse och aktivitet inbjuds medborgarna till en aktiv vardag.

Förebyggande insatser och stödjande miljöer för ökad fysisk aktivitet och minskat stillasittande liv främjar människors fysiska och psykiska hälsa.

En bred samverkan både inom kommunen och mellan samhällets olika aktörer, för att tillsammans forma mål och ge de bästa förutsättningarna för en fysiskt aktiv befolkning, krävs. Gemensamt kan vi bidra till mer fysisk aktivitet, ett rikare liv och bättre hälsa i alla åldersgrupper i befolkningen.

En viktig väg för att introducera barn och unga till fysisk aktivitet är genom samverkan med skolan. Genom att till exempel anordna aktiviteter i direkt anslutning till skoldagen kan många barn nås och det undanröjer också en del hinder av socioekonomisk karaktär.

Kommunen bör även, i egen regi likväl som i samverkan med föreningslivet arbeta för fler aktiviteter av spontanidrottskaraktär, utan prestations- eller resultatkrav. Att utveckla rörelseförståelse är en livslång resa, en process som vi alla har gemensamt ansvar att skapa förutsättningar för. En tidig positiv upplevelse av fysisk aktivitet och idrott kan leda till ett livslångt intresse.

Bildtolkning – Ett liv i rörelse.

UTVECKLINGSOMRÅDE 1 – EN INKLUDERANDE IDROTT FÖR ALLA

Utvecklingsområdet utgår ifrån följande nämndmål:

- Alla kommunens invånare ska ha god tillgång till attraktiva och stimulerande miljöer som lockar både till kulturupplevelser, fysisk aktivitet och friluftsliv.
- Tryggheten för alla Karlstadsbor ska öka. Fokus ska ligga på arbetet med barn och unga.
- Alla verksamheter, och verksamheter med stöd från kultur- och fritidsnämnden, ska aktivt motverka diskriminering.
- Utbudet inom kultur- och fritidsförvaltningens verksamhetsområde ska tillgängliggöras anpassat för användarnas olika behov.
- Karlstads kommun ska initiera och delta i samarbeten med andra organisationer som bidrar till att främja Karlstadsbornas möjlighet att leva ett hälsosamt liv.
- Alla kommuninvånare ska ha möjlighet att utöva kultur, idrottsaktiviteter och friluftsliv organiserat eller på egen hand. Särskild vikt ska läggas vid inkludering och att ingen utsätts för diskriminering.

FOLKHÄLSA PÅ LIKA VILLKOR

Karlstads kommun strävar efter att skapa samhällliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor. Kommunens stöd till idrotten är en del i folkhälsoarbetet, vilket innebär att möjligheten till idrott och fysisk aktivitet ska vara lika för alla Karlstadsbor. Att idrotten ska vara tillgänglig för alla ligger också i linje med Riksidrottsförbundets värdegrund där det pågår ett omfattande förändringsarbete, "Strategi 2025", som är en vision med fokus på ett livslångt idrottande. Detta innebär ett aktivt samarbete mellan kommunen och idrottsrörelsen för allas rätt att vara med, oavsett nationalitet, etniskt ursprung, religion, ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, socioekonomisk bakgrund samt fysiska och psykiska förutsättningar.

JÄMSTÄLLDHET

Ett jämställdhetsperspektiv, såväl internt som externt, genomsyrar samtliga utvecklingsområden och är väsentlig för Karlstads kommuns ambition att skapa jämlika förutsättningar för fysisk aktivitet för alla Karlstadsbor. Karlstads kommun anger i sin strategiska plan att kommunen ska arbeta aktivt för ökad jämställdhet och mångfald.

Att arbeta för ökad jämställdhet innebär att verka för att alla människor ska ha möjlighet och inflytande att forma sina liv som individer, utan begränsning av kön, samt att uppmärksamma

attityder, normer, värderingar och ideal som påverkar livsvillkoren för kvinnor och män inom samhällets olika områden. Jämställdhet är också en förutsättning för en framgångsrik idrott, där alla oavsett kön ska ha samma möjlighet att forma idrotten och sitt deltagande i idrottsrörelsen.

Idrotten präglas historiskt av en manligt skapad struktur. Denna struktur av ojämställdhet mellan könen begränsar den demokratiska folkrörelse som idrotten är och bromsar även möjligheterna till en fortsatt bred idrottsutveckling.

Den generella bilden för alla åldrar i Sverige är att en betydlig större andel pojkar och män än flickor och kvinnor tränar och tävlar i en idrottsförening. I endast nio av Riksidrottsförbundets 71 idrotter utgör flickor och kvinnor en majoritet. Ledande positioner i idrottsrörelsen innehas i större utsträckning av män (RF, 2012, Peterson, 2008). Offentliga spontanytor för fysisk aktivitet används också i högre utsträckning av pojkar och män (Blomdahl, Elofsson & Åkesson, 2012).

Jämställdhet handlar således inte bara om kvantitet utan om att flickor och pojkar, kvinnor och män, får ett likvärdigt bemötande och lika möjligheter och villkor att utöva och leda idrott. För detta har Karlstads kommun ett ansvar att, tillsammans med föreningslivet och idrottens egna organisationer, skapa förutsättningar för fysisk aktivitet på lika villkor. Kommunen ska på ett tydligt sätt medverka till en mer jämställd idrott.

SAMVERKAN FÖR FRAMTIDENS IDROTTSORGANISATION

Att Karlstads kommun kan arbeta i god samverkan med föreningslivet och andra idrottsaktörer är en förutsättning för att lyckas i arbetet med att skapa framtidens idrottsorganisation. Vi ska uppmuntra och stötta kommunens idrottsföreningar att tänka brett och långsiktig samt underlätta för alla som organiserar sig, genom att se till att kommunens resurser är lättillgängliga. Vidare ska kommunens ekonomiska stöd till idrottsrörelsen riktas så att en ökad bredd nås.

Karlstads kommun och idrottsrörelsen har ett gemensamt ansvar att inspirera och motivera invånarna till att delta och vara aktiva inom idrotten så länge som möjligt.

FYSISK AKTIV I OCH UTANFÖR EN FÖRENING

Föreningar spelar en viktig roll i samhället. Både som verktyg för demokrati och för att skapa gemenskap och aktiviteter. Karlstads kommun vill ha ett brett, levande och välmående föreningsliv och möjliggöra för nya idéer och verksamheter, så att det finns något som passar alla.

En mångfald av livskraftiga föreningar bidrar till ett brett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter och en meningsfull fritid för alla medborgare. Detta är viktigt för Karlstads kommuns arbete med att skapa möjligheter till en god hälsa för alla.

Idrottsföreningar kan erbjuda en meningsfull och berikande fritid, i synnerhet för barn och ungdomar. Men idrottsrörelsen utmanas av samhällsförändringar såsom urbanisering, digitalisering och globalisering, och det faktum att Sverige inte är ett lika homogent land som när idrottsrörelsen växte fram ökar vikten av inkludering. I takt med att samhället förändras har också idrottsrörelsen

ett ansvar att utvecklas och anpassa verksamheten till att omfatta så många som möjligt så länge som möjligt. Detta tillsammans med en del föråldrade strukturer inom idrotten har bidragit till att allt fler slutar idrotta tidigt, eller inte ens börjar.

En av idrottsrörelsen stora utmaningar är därför att behålla fler barn och ungdomar längre upp i åldrarna. Här har kommunen en viktig roll genom att ha ett väl anpassat stöd till föreningslivet, som utvecklas i takt med tiden och följer samhällsutvecklingen, för att bidra till att sänka trösklarna så fler kan delta så länge som möjligt. För målet att få fler att vara aktiva i en förening, också som ledare eller styrelseledamot, är det dessutom viktigt att Karlstads kommun även fortsättningsvis har goda relationer med föreningarna.

Flexibilitet och lättillgänglighet framstår som avgörande faktorer när allt fler väljer att vara aktiva utanför den organiserade föreningsidrotten. Att träna på gym, löpträna ensam eller med kompisar och att delta i motionslopp är numera en del av många människors vardag. Det som skiljer dessa träningsformer från föreningsidrotten är att det inte finns något krav på föreningsengagemang, inga träningsstider behöver passas och det finns ingen konkurrerens med någon annan om en plats i laget (RF 2017).

Karlstads kommun behöver därför arbeta aktivt för att tillgodose invånarnas behov av grönytor och andra fria ytor samt anläggningar som gör det möjligt för alla att vara fysiskt aktiva. Vi behöver fortsätta utveckla kommunens anläggningar och spontanaktivitetsytor till att vara mer tillgängliga och flexibla för olika motionsformer, där även ett jämställdhetsperspektiv är mycket viktigt. Kommunen ska arbeta för att utveckla och optimera nyttjandet av befintliga platser med syfte att få fler fysiskt aktiva hela året, hela livet.

EN GOD BARN- OCH UNGDOMSIDROTT

En god barn- och ungdomsidrott kan vara början till ett livslångt intresse för fysisk aktivitet och rörelse.

Riksidrottsförbundet kallar idrott upp till tolv års ålder för barnidrott och idrott mellan 13 och 20 år för ungdomsidrott. Ur ett barnrättsperspektiv är alla under 18 år barn och ungefär 90 procent av alla barn har någon gång varit med i en idrottsförening. Detta gör föreningsidrotten till en viktig formande miljö i samhället. Därför är det viktigt att de som arbetar med barn och ungdomar har relevant utbildning och/eller möjligheter att utbilda sig.

I dag börjar barn föreningsidrotta allt tidigare och även tävlandet sjunker nedåt i åldrarna. Många provar fler än en idrott, men specialiserar sig sedan på en idrott i väldigt tidig ålder. En prestationsinriktad idrott, med satsningar att nå elit, innebär att barn och unga tidigt tvingas välja bort andra idrotter för att enbart ägna sig åt en huvudidrott. Forskning visar dock att tidig specialisering inte nödvändigtvis leder till fler framgångar på elitnivå. I stället förespråkas en allsidig och glädjefylld träning där så många som möjligt deltar så länge som möjligt, vilket alltså både främjar folkhälsa och framgångsrika idrottare. (Fahlström 2011).

För att barn ska må bra och få utvecklas motoriskt och fysiskt i sin egen takt är det positivt om de får möjligheten att prova många olika idrotter och även fortsätta med fler än en idrott om de så vill. Här har också idrottsföreningarna ett stort ansvar när de väljer hur de organiserar sin verksamhet. Alla föreningar och ledare bör uppmuntra och göra det möjligt för barn att hålla på med flera idrotter.

TILLGÄNGLIGA OCH STIMULERANDE ANLÄGGNINGAR OCH MILJÖER

Kommunens planering och arbete med att skapa miljöer för idrott och motion är grundläggande för medborgarnas möjligheter att idrotta och vara fysiskt aktiva. Det gäller både organiserad verksamhet inom idrottsrörelsen och oorganiserad fysisk aktivitet, som äger rum på anläggningar, i naturen eller annan offentlig plats.

En stadsplanering som stimulerar rörelse och goda möten mellan människor bidrar till en bättre folkhälsa. Karlstads kommun ska arbeta för att fysisk aktivitet ska vara en del av människors vardag och för att Karlstad ska vara en kommun för idrott och fysisk aktivitet året runt, där arbetet med att ge nya idrotter och nya former av fysisk aktivitet möjlighet att etablera sig är en viktig del. Närheten är en avgörande faktor för att locka människor till att använda miljöer och anläggningar för fysisk aktivitet samt för att utjämna socioekonomiska skillnader.

Karlstads kommun har, förutom att vara en attraktiv stad för boende och besökare, också målet att vara en av Sveriges främsta evenemangsstäder och förväntas därför ha ett bra utbud och standard på sina arenor och miljöer för idrott och fysisk aktivitet. Vid satsningar på nya anläggningar och miljöer är det ur ett samhällsperspektiv viktigt att också skapa goda möjligheter att ta sig till och från anläggningarna.

UTVECKLINGSOMRÅDE 2 - IDROTTEN SOM UNDERHÅLLNING, UPPLEVELSE OCH INSPIRATION

Utvecklingsområdet utgår ifrån följande nämndmål:

- Föreningslivet ska ha goda möjligheter att bidra till ett varierat och hållbart utbud av upplevelser och arrangemang i Karlstads kommun.

Möten och evenemang skapar stolthet, tillväxt och arbetstillfällen och är en allt viktigare del i att marknadsföra Karlstad och Värmland. I SVT:s ranking av Sveriges bästa idrottsstäder har Karlstad under många år rankats högt. Karlstads kommun har sedan långt tillbaka även haft ett uttalat mål att vara en av de främsta evenemangsstäderna i Sverige.

För att lyckas som mötes- och evenemangsstad behöver vi se till att det är enkelt att arrangera både möten och evenemang. Karlstads kommun behöver stödja och samarbeta med de organisationer och arrangörer som har förutsättningar att locka hit stora möten och evenemang. Det här utvecklingsområdet ska tillsammans med Karlstads kommuns ”Verksamhetsplan för evenemang och möten” på bästa sätt visa hur kommunen ska arbeta för fler stora möten och evenemang till Karlstad.

KARLSTAD SOM MÖTES- OCH EVENEMANGSSTAD

Karlstad har en lång tradition av att med ett gott värdskap arrangera möten och evenemang av skiftande omfattning och innehåll. Det som bland annat gynnar Karlstad är att kommunen har flera stora arenor, att Karlstad är en stad dit människor gärna reser och att det finns viktiga entreprenörer inom kommunen.

Det goda värdskapet, tillsammans med bra faciliteter, infrastruktur, lokaler och inte minst viktiga samarbetspartners, är det som lockat stora möten och evenemang till Karlstad. Det är något vi vill bevara och utveckla.

ELITIDROTT SOM INSPIRATION OCH TILLVÄXTMOTOR

Elitidrott är en liten del av idrotten totalt, men får mycket uppmärksamhet i media och engagerar många människor. I Karlstads kommun finns många elitidrottsverksamheter som ger utövare chansen att satsa på sin idrott och som ger underhållning till de som väljer att titta på. Idrott som en del av nöjesutbudet är viktigt för Karlstad som en attraktiv stad att vistas och bo i.

Lokala framgångsrika idrottare kan dessutom skapa en betydelsefull stolthet och samhörighet bland kommunens medborgare och fungera som förebilder och inspiration för många människors eget idrottande och motionerande.

Kommunen är en viktig del för att skapa förutsättningar för en framgångsrik elitidrott. Framför allt är tillgången till anläggningar för träning och tävling en betydelsefull faktor som kommunen är med och styr över. Direkta satsningar på elitidrott i form av arenor och stora anläggningar är dock ofta kostsamma då det ställs höga krav på dessa från idrottsförbunden, olika elitklubbsorganisationer och ibland tv-bolag. Tillsammans kan kommunen, föreningar och näringsliv samverka för att utveckla elitidrottens förutsättningar.

Det bästa sättet att skapa en långsiktig och hållbar elitidrott är att ge förutsättningar för en bred barn- och ungdomsidrott. Ju fler barn och ungdomar som idrottar längre upp i åldrarna, ju större är chansen att några utvecklas långt inom sin idrott. Därför är Karlstads kommuns satsningar på att stötta en god barn- och ungdomsidrott inom framtidens idrottsorganisationer viktig även ur ett elitidrottsperspektiv.

Karlstads kommun vill fortsätta vara en kommun där olika idrottsliga evenemang, som är till nytta för bland annat det lokala föreningslivet, anordnas. Kommunen har också ett intresse av att stötta mindre arrangemang, som är en viktig del för många idrottsföreningars verksamheter. Dels kan de fungera som en viktig inkomstkälla för föreningen, dels kan de bidra till en samhörighet och gemenskap genom det ideella engagemang som är en del av arrangemangen. På så vis är även mindre idrottsarrangemang en viktig del i det övergripande folkhälsoarbetet. Här är det viktigt att Karlstads kommun stöttar föreningar som vill arrangera idrottsarrangemang genom att tillhandahålla bra anläggningar, ge vägledning samt erbjuda utbildning.

Att kunna erbjuda ett rikt utbud av fritidsaktiviteter och ett varierat utbud av idrottsevenemang, stora som små, är en del i att utveckla Karlstad som besöksstad samt öka kommunens tillväxt.

UTVECKLINGSOMRÅDE 3 - SAMVERKAN FÖR KVALITET OCH KUNSKAP

Utvecklingsområdet utgår ifrån följande nämndmål:

- Föreningslivet ska ha goda möjligheter att bidra till ett varierat och hållbart utbud av upplevelser och arrangemang i Karlstads kommun.
- Karlstads kommun ska initiera och delta i samarbeten med andra organisationer som bidrar till att främja Karlstadsbornas möjlighet att leva ett hälsosamt liv.

Karlstads kommun ska hålla hög kvalitet inom samtliga verksamheter. Kvalitet innebär att medborgarna till mycket stor del har förtroende för kommunen, något som är viktigt även inom arbetet med idrottsfrågor. För att lyckas med detta krävs en bra medborgardialog, som ger medborgarna insyn i kommunens arbete. Det ska vara enkelt att kommunicera med kommunen inom idrottsfrågor och administrationen av stöd och bokning ska vara så lätthanterlig som möjligt för föreningarna.

Inom idrotten ska kommunen också samarbeta med andra organisationer för att skaffa sig god kunskap och kunna utveckla sitt arbete. Samarbete med övriga aktörer bygger på en förståelse för varandras förutsättningar och intressen. Genom ett nära samarbete med RF-SISU Värmland ska Karlstads kommun ha god kännedom om idrottens behov och önskemål.

Samarbetet med Karlstads universitet ska ta tillvara den kunskap som finns om idrottsforskningen och sprida den vidare externt och internt. Ett utökat samarbete i nätverksform med olika intressenter bör initieras och utvecklas. En god kunskap är också grunden för att kunna ta bra beslut som gynnar idrottens utveckling.

I framtiden kan ett utökat samarbete över kommungränserna också vara aktuellt, framför allt gällande olika typer av större idrottsanläggningar eller evenemang. Idrottens framtida utvecklingsbehov kommer att innebära stora utmaningar för kommunerna och då kan samverkan med angränsande kommuner vara en del av lösningen.

DEFINITIONER

VAD MENAR VI MED IDROTT?

Karlstads kommun har valt att följa Riksidrottsförbundets officiella definition av idrott: "Idrott är fysisk aktivitet, som vi utför för att ha roligt, må bra och prestera mera. Idrott består av träning och lek, tävling och uppvisning". Detta innebär att idrott kan utövas organiserat i en förening såväl som på egen hand eller i regi av andra organisationer eller företag.

FYSISK AKTIVITET

All typ av kroppsrörelse som ger ökad energiomsättning, till exempel idrott, lek, dans, gymnastik, motion och friluftsliv. Något som behövs för att kroppen ska behålla eller öka sin kapacitet och få lång hållbar livslängd.

MOTION

Ett begrepp med koppling till idrott och som innebär kroppsövningar som utövas i syfte att må bra, att bibehålla eller förbättra hälsa och fysisk prestationsförmåga.

RÖRELSEFÖRSTÅELSE

En helhetssyn på fysisk aktivitet, där målet är att fler ska röra på sig hela livet. Handlar om att skapa förutsättningar för individer att utveckla motivation, självförtroende, fysisk kompetens, kunskap och förståelse att ta eget ansvar för fysisk aktivitet hela livet.

FOLKHÄLSA

Det allmänna hälsotillståndet i en befolkning. Folkhälsan är ett ansvar för samhället.

RIKSIDROTTSFÖRBUNDET (RF)

Riksidrottsförbundet är en svensk paraplyorganisation för idrott. Dess uppgift är att stödja, leda och företräda idrotten.

IDROTTSRÖRELSEN

Alla förbund som är anslutna till Riksidrottsförbundet (RF) plus deras medlemsföreningar. RF och dess distriktsförbund stödjer, leder och företräder idrottsrörelsen. Till idrottsrörelsens stödorganisationer hör även SISU Idrottsutbildarna, som utbildar och bildar idrottsrörelsen, Sveriges olympiska kommitté (SOK) och Sveriges paralympiska kommitté. Idrotts-AB organiseras inom idrottsrörelsen, men har inte rösträtt inom idrottsrörelsens demokratiska system.

Samlingsnamnet "Svensk idrott" används synonymt med begreppet idrottsrörelsen.

FOLKRÖRELSE

Demokratiskt organiserad ideell eller politisk rörelse med bred anslutning.

BARN- OCH UNGDOMSIDROTT

Barnidrott har en övre åldersgräns på 12 år. RF har 25 år som övre gräns för ungdomsidrottare och -ledare, men oftast menar man idrott för utövare från 12 år och före senioråldern (som kan variera från sport till sport).

All idrott för barn och ungdomar ska bedrivas utifrån ett barnrättsperspektiv. Det betyder att verksamheten ska utgå ifrån barnets egna uttalade intressen och behov, där leken, glädjen och lusten att röra sig sätts i första rummet.

ELITIDROTT

Idrotter där tävlingsmoment är avgörande i nationella och internationella tävlingar.

HBTQ-PERSONER

Ett samlingsnamn och en förkortning för homosexuella, bisexuella, transpersoner och personer som identifierar sig som queer. Homosexualitet och bisexualitet handlar om sexuell läggning, medan trans handlar om könsidentitet och queer kan beröra både sexuell läggning och könsidentitet.

STÖDBERÄTTIGAD FÖRENING

En förening som uppfyller alla kriterier för att erhålla kommunalt stöd som syftar till att stimulera barn- och ungdomsverksamhet i föreningslivet.

IDROTTSANLÄGGNING/MILJÖ

”Anlagt eller anvisat, område för någon form av tävlingsidrott, spontanidrott eller motion oavsett ägandeförhållanden. Det kan också vara luft, mark och vatten som lämpar sig, och nyttjas, för såväl organiserad som egen-organiserad idrott och motion” (Riksidrottsförbundets definition).

NÄRIDROTTSPLATSER

Diverse idrottsplatser i geografisk närhet till bostäder. Det kan handla om mindre bollplaner, utomhusgym, klätterväggar, asfaltsplaner med mera eller kombinationer av olika funktioner.

SPONTANAKTIVITETSYTA

En aktivitetsplats som är till för att inspirera till spontana aktiviteter i form av lek, rörelse och idrott, samt fungera som en naturlig mötesplats.

EVENEMANG

Begreppet används här för större tillställningar med mer eller mindre kommersiella inslag och som syftar till att medföra ett positivt ekonomiskt resultat, direkt eller på sikt. Att genom evenemang stärka varumärket Karlstad är ett exempel på ett värde av mer långsiktig karaktär.

ARRANGEMANG

Begreppet används här för tillställningar av något mindre karaktär som arrangeras av ideella föreningar och som inte primärt syftar till att ge inkomster till kommunen. Syftet kan i stället vara folkhälsobetonat eller att skapa upplevelser för deltagarna och andra runt omkring.

REFERENSER

Blomdahl, U., Elofsson, S. & Åkesson, M. (2012). Spontanidrott för vilka? Idrottsförvaltningen, Stockholms stad.

Fahlström, P-G. (2011). Den eviga frågan om talang. Svensk idrottsforskning. Nr 3. 2011.

Peterson, T. (2008). Föreningsfostran och tävlingsfostran. En utvärdering av statens stöd till idrotten. Idrottsstödsutredningen.

Svenska parasportförbundet (2018). Förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att nå ett aktivt och självständigt liv - och de hinder som finns på vägen.

RFSL (2015). RFSL:s kommunundersökning 2015. Stockholm: RFSL

Riksidrottsförbundet. (2012). Idrotten i siffror.

Riksidrottsförbundet (2013) Hbtq och idrott.

Riksidrottsförbundet och Sisu idrottsutbildarna (2018) Strategisk plan för idrottsrörelsen 2018–2021.

Riksidrottsförbundet. (2007). Idrotten vill - en utvärdering av barn- och ungdomsidrotten. Stockholm: FoU-rapport 2007:1.

Riksidrottsförbundet. (2017). Idrottens samhällsnytta. En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärden för individ och samhälle. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Riksidrottsförbundet. (2019). Idrotten vill. Idrottsrörelsens idéprogram. Stockholm: Riksidrottsförbundet.

Ung livsstil (2019). Ökar ojämlikheten i föreningsidrotten? – en studie om socioekonomisk bakgrund och barns och ungdomars deltagande i idrottsförening. Malmö: Ung livsstil (Ulf Blomdahl Stig Elofsson Karolina Bergmark Linda Lengheden Magnus Åkesson)
https://www.unglivsstil.org/wp-content/uploads/2019/01/idrott_och_jamlikhet.

Samsyn Värmland <https://www.rfsisu.se/varmland/Viarbetarmed/Barn-ochungdomsidrott/samsynvarmland>.

En engagerad idrottsgeneration? Ungdomsbarometern & Centrum för idrottsforskning (2020).

KARLSTADS KOMMUN

Karlstads kommun, kultur- och fritidsförvaltningen, 651 84 Karlstad.
Tel: 054-540 00 00. E-post: karlstadskommun@karlstad.se. Webbplats: karlstad.se.